

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 8849/12

בג"ץ 3834/14

בג"ץ 4392/14

בג"ץ 4576/14

בג"ץ 5004/14

בג"ץ 253/15

לפני:

כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין
כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט נ' סולברג

העותרים בבג"ץ 8849/12:

עמותת ועד ההורים של תלמידי
בית הספר הניסויי ירושלים ו-225 אח'

העותרים בבג"ץ 3834/14:

1. אולפנית רחובות – בית הספר על שם רות קורמן
2. פלך – תיכון תורני ניסויי לבנות
3. חוג בית ספר חורב
4. חורב ירושלים

העותרים בבג"ץ 4392/14:

1. מאסאר - מרכז לחינוך
2. הורי התלמידים בבית הספר מאסאר

העותר בבג"ץ 4576/14:

חורב ירושלים בית הספר היסודי

העותרים בבג"ץ 5004/14:

1. שמשון ז'קלין ואח'
2. האגודה לזכויות האזרחי בישראל

העותרים בבג"ץ 253/15:

1. בית הספר הריאלי העברי בחיפה בע"מ
2. שי רביב, יו"ר ועד המורים
3. סיגל רואש לאופר, יו"ר ועד מורי יסוד אחוזה
4. מירב ארוז'ס, יו"ר ועד מורי תיכון הדר
5. פנינית אלגזי, יו"ר ועד מורי מטו"ס
6. אבי ברונשטיין, יו"ר ועד מורי תיכון אחוזה
7. סמדר אלדמן, יו"ר ועד מורי בית בירם

נ ג ד

המשיבים בבג"ץ 8849/12:

1. שר החינוך
2. מנכ"ל משרד החינוך
3. ד"ר חגית מאיר - מנהלת אגף יישומי אגף חוק ומדיניות במערכת החינוך
4. ד"ר גנית וינשטיין - מנהלת גף ניסויים ויזמות, משרד החינוך
5. מר מאיר שמעוני - מנהל מחוז ירושלים וממונה מנהלת חינוך ירושלים
6. מר דן גרוסמן - מפקח ורפרנט תשלומי תשלומי הורים
7. מדינת ישראל - משרד החינוך

1. שר החינוך : המשיבים בבג"ץ 3834/14
 2. מנכ"ל משרד החינוך
 3. מדינת ישראל - משרד החינוך
 4. עיריית ירושלים

1. שר החינוך : המשיבים בבג"ץ 4392/14
 2. מדינת ישראל - משרד החינוך
 3. מנהל מחוז צפון, משרד החינוך
 4. עיריית נצרת

1. שר החינוך : המשיבים בבג"ץ 4576/14
 2. מנכ"ל משרד החינוך
 3. מדינת ישראל - משרד החינוך

המשיב בבג"ץ 5004/14 : משרד החינוך - מדינת ישראל

1. שר החינוך : המשיבים בבג"ץ 3834/14
 2. מנכ"ל משרד החינוך
 3. עיריית חיפה

עתירות למתן צווים על תנאי וצווי ביניים

תאריך הישיבה : כ"ז בתמוז תשע"ה (14.7.2015)

בשם העותרים בבג"ץ 8849/12,
 העותרים בבג"ץ 3834/14
 והעותרים בבג"ץ 4576/14 : עו"ד אורי קיזר ; עו"ד עמרי כבירי ; עו"ד גל קנר אלימי ;
 עו"ד שיר אנגיל כץ

בשם העותרים בבג"ץ 4392/14 : עו"ד קייס נאסר

בשם העותרים בבג"ץ 5004/14 : עו"ד הרן רייכמן ; עו"ד יעל כפרי

בשם העותרים בבג"ץ 253/15 : עו"ד רחל בן ארי ; עו"ד גיל שפר

בשם המשיבים בבג"ץ 8849/12,
 המשיבים 3-1 בבג"ץ 3834/14,
 המשיבים 3-1 בבג"ץ 4392/14,
 המשיבים בבג"ץ 4576/14,
 המשיב בבג"ץ 5004/14
 והמשיבים 2-1 בבג"ץ 253/15 : עו"ד ערין ספדי ; עו"ד מוריה פרימן

בשם המשיבה 4 בבג"ץ 3834/14 : עו"ד דן בן טל

בשם המשיבה 4 בבג"ץ 4392/14 : אינה מיוצגת

בשם המשיבה 3 בבג"ץ 253/15 : עו"ד עופרה שלו-יפתחאל

החלטה

המשנה לנשיאה א' רובינשטיין:

א. העתירות שבכותרת למעט בג"ץ 253/15: בהמשך להחלטה מיום 1.12.14 נתקבלה הודעה מפורטת מטעם משרד החינוך ועליה הגיבו העותרים בעתירות השונות, מזה ומזה. עם שאין לכאורה מחלוקת על עקרון השיוון המגולם בחקיקת החינוך, יש מחלוקת בדבר היישום, שמאחוריה שאלות סוציו-אקונומיות. כצפוי עמדת העותרים המייצגים בתי ספר אשר טוענים כנגד חוזר משרד החינוך שעניינו תשלומי הורים, היא כי צמצום תשלומי ההורים כפי שמורה החוזר פוגע באיכות החינוך, ויש למצוא פתרונות אחרים לנושא, לרבות דיפרנציאציה בהשתתפויות משרד החינוך והעיריות; זאת כך שהבאים מאוכלוסיה סוציו-אקונומית מוחלשת יקבלו יותר מאלה הבאים מאוכלוסיות חזקות יותר, מלגות, וכדומה. העותרים בבג"ץ 5004/14 טוענים בחריפות כי המדיניות הקיימת, חרף חוזר המשרד המתיימר לצמצם את תשלומי ההורים, מכשירה חריגה מהוראות הדין בקשר לחינוך חנם ואיסור גביה, והתשלומים נגבים בהיעדר סמכות, כך שהנושא טעון פניה למחוקק.

ב. משרד החינוך בתגובתו מצביע על צעדיו באשר ליישום עיקרון השיוון, וזאת תוך פירוט עבודתן של ועדות החריגים, הפועלות לעניין תשלומי הורים, בנוסף לאלה הפועלות לעניין ייחודיותם של בתי ספר מסוימים. שמענו גם את דברי בא כוח עיריית ירושלים לעניין מודל העבודה שפותח מול משרד החינוך.

ג. כפי שהודענו בפתח הדיון, דעתנו העקרונית היא כי המאמץ שמציג משרד החינוך להגברת השיוון הוא מאמץ ראוי. אכן, בעולם אידיאלי לא היה מאמץ זה נחוץ, ולא היינו דנים בעתירות הללו; בעולם אידיאלי היו הכל מקבלים תקציב בשיוון, ההורים לא היו נאלצים כמעט לשלם, ואיכות החינוך היתה שווה. דא עקא שאין זה העולם בו אנו חיים, ולאורך השנים התפתחו בתי ספר רבים המהוים מסגרות חינוכיות לעצמם, והגובים מן ההורים תשלומים שמעבר לתקצוב הממלכתי והעירוני; מטבע הדברים עסקינן בבעלי יכולת. את זאת מבקש משרד החינוך לשנות לעבר שיוון ולוא גם בהדרגה, ותוך גמישות של ועדות ייחודיים וועדות חריגים. איננו יודעים אם המודל שפותח הוא הטוב ביותר, אך בנסיבות איננו סבורים לכאורה כי הוא בלתי סביר, מכל מקום לא בלתי סביר קיצונית, ובהמשך להחלטה מ-1.12.14 לא נידרש עתה לשאלת ההסמכה שבדין. מכבדים אנו את הטענות מזה ומזה, אך משרד החינוך בתוך עמו הוא יושב; על כן לטעמנו יש לתת אפשרות לדגם שמפעיל המשרד לפעול, תוך בחינתו

בתנועה ובאופן מתמיד, וראוי שגם יהא דיווח לוועדת החינוך בכנסת. בכך אין כדי לשלול מודלים כמו זה המופעל בירושלים. ואולם, הדגל המתנוסס והכותרת עניינם מאמץ עקבי לשוויון. ועוד, לטעמנו על כל גורם חינוכי המבקש לייחד עצמו או לזכות להחרגה, להגיש בקשות לוועדות הרלבנטיות ובמועד, בדעתנו בשלב זה לעקוב אחר התהליך.

ד. נבקש הודעת עדכון מטעם המדינה בתוך ארבעה חודשים, לרבות ימי פגרה. הצדדים האחרים יגיבו תוך 21 יום נוספים, ובעקבות זאת נחליט באשר להמשך הטיפול בעתירות.

ה. אשר לעתירה בבג"ץ 253/15, בה ניתן צו על תנאי: בשלב זה הצטערנו לשמוע כי חל נתק בהידברות בין הצדדים. לטעמנו, מחד גיסא, אין מקום לקביעה כי יש בית ספר כזה או אחר בישראל המוחרג מחוזרי משרד החינוך מכל וכל, והדברים נאמרים תוך כבוד לתולדותיו המפוארות של בית הספר הריאלי. מאידך גיסא, ישנן שאלות מעשיות הכרוכות במיצובו של בית הספר, אשר צריכות למצוא פתרון, אך זאת בגדרי המסגרת הכללית שהוצבה על-ידי המדינה. ביקשנו מן הצדדים לשבת עוד היום, משנודמנו יחדיו לאכסניית בית המשפט, ולפתוח בדיאלוג. הודעת עדכון תימסר על-ידי הצדדים בתוך 45 יום, ימי פגרה במנין. בעקבות זאת יוחלט באשר להמשך הטיפול בעתירה.

ניתנה היום, כ"ז בתמוז התשע"ה (14.7.2015).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה